



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 540/2013-77

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. decembra 2013 v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Petra Brňáka v konaní o sťažnostiach Ing. S. S., t. č. vo výkone väzby, zastúpeného obchodnou spoločnosťou A. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. M. Š., a tiež advokátskou kanceláriou G. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. J. G., v časti namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013 takto

### **r o z h o d o l :**

1. Základné práva Ing. S. S. podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Najvyšší súd j e p o v i n n ý uhradiť Ing. S. S. trovy právneho zastúpenia spolu v sume 413,91 € (slovom štyristotrinásť eur a deväťdesiatjeden centov) na účet obchodnej spoločnosti A. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. M. Š., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

## **O d ô v o d n e n i e :**

### **I.**

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 540/2013-46 z 11. septembra 2013 prijal na ďalšie konanie sťažnosti Ing. S. S., t. č. vo výkone väzby (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného obchodnou spoločnosťou A. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. M. Š., a tiež advokátskou kanceláriou G. s. r. o., B., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. J. G., v časti namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013, ďalšími výrokmi nevyhoveli jeho návrhu na vydanie dočasného opatrenia a vo zvyšnej časti jeho sťažnosti odmietol.

Zo sťažnosti a z jej príloh vo vzťahu k tej časti sťažnosti (*Zo sťažností a z ich príloh vo vzťahu k tej časti sťažností*), ktorá bola ústavným súdom prijatá na ďalšie konanie, vyplýva, že na základe návrhu prokurátora zo 17. apríla 2013 na vzatie sťažovateľa a jeho spoluobvineného do väzby Špecializovaný trestný súd, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) po uskutočnení ich výsluchov v ten istý deň uznesením sp. zn. Tp 27/13 zo 17. apríla 2013 rozhodol o prepustení sťažovateľa a jeho spoluobvineného na slobodu. Proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal prokurátor sťažnosť, ktorej odôvodnenie doplnil 22. apríla 2013. Najvyšší súd následne uznesením sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013 rozhodol o vzatí sťažovateľa a jeho spoluobvineného do väzby v trestnej veci podľa § 20 a § 333 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ v predmetnom konaní prostredníctvom svojho obhajcu v stanovisku k sťažnosti prokurátora z 23. apríla 2013 požiadali o nahradenie väzby zárukou. Najvyšší súd sa týmto jeho návrhom vôbec nezaoberal, čím došlo k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj jeho práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Na základe uvedených skutočností v tejto súvislosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj právo podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 boli porušené, zruší uvedené uznesenie a prikáže, aby sťažovateľa bezodkladne prepustili na slobodu, alebo vráti vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov konania.

Na základe výzvy ústavného súdu sa v predmetnej veci vyjadril predseda najvyššieho súdu podaním č. k. KP 3/2013-56 z 11. októbra 2013, v ktorom k argumentácii predloženej sťažovateľom uviedol: *„Pokiaľ ide o napadnuté uznesenie, Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodoval o sťažnosti prokurátora ÚŠP GP SR proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie o nevzatí obvinených S. S. a A. S. do väzby. Sľub obvineného na nahradenie väzby nebol ponúknutý v konaní pred sudcom pre prípravné konanie, ale ako zo sťažnosti vyplýva, len v rámci vyjadrenia obhajcu obvineného k sťažnosti prokurátora. Na základe vyjadrenia obvineného k sťažnosti prokurátora senát najvyššieho súdu nezistil dôvod na nahradenie väzby sľubom. Pokiaľ by ho bol zistil, nerozhodol by spôsobom uvedeným v napadnutom uznesení.*

*Dodávame, že ak, v neskoršom štádiu konania bol taký návrh riadne predložený a sľub mal predpísané náležitosti, bolo o ňom rozhodnuté s odôvodnením, že súd nezistil zákonný dôvod na nahradenie väzby sľubom, vzhľadom na povahu prejednávaneho prípadu a osobu obvineného. Musel pritom vziať do úvahy charakter trestnej činnosti, motiváciu, ktorá mala viesť obvineného k jej spáchaniu a veľký rozsah prospechu, ktorý mal byť cieľom korupčného konania (pozri uznesenie NS 5 Tost 29/2013).*

*Z týchto dôvodov navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že práva sťažovateľa Ing. S. S. podľa článku 17 ods. 1, ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej*

*republiky a podľa článku 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd napadnutým uznesením porušené neboli a preto jeho sťažnosť odmietol.“*

Právny zástupca sťažovateľa reagoval na vyjadrenie predsedu najvyššieho súdu podaním z 25. októbra 2013, v ktorom uviedol: *«... vyjadrenie predsedu Najvyššieho súdu SR je vyhybavé a nezaoberá sa namietaným porušením základných práv sťažovateľa. V súvislosti s porušením označených práv sťažovateľa napádaným uznesením je bezvýznamné, že sľub obvineného nebol ponúknutý už v konaní pred sudcom pre prípravné konanie. Uvedené platí o to viac, že sudca pre prípravné konanie nariadil prepustenie sťažovateľa na slobodu. Rovnako pre konštatovanie porušenia práv sťažovateľa napádaným uznesením nemajú význam ani neskoršie rozhodnutia o väzbe, naviac v situácii, keď tieto sú založené na inom skutkovom podklade ako napádané uznesenie. Nie je preto možné stotožniť sa so záverom predsedu Najvyššieho súdu SR, že napádaným uznesením neboli porušené práva sťažovateľa chránené Ústavou Slovenskej republiky a Dohovorom.*

*Predseda Najvyššieho súdu SR uviedol: „Na základe vyjadrenia obvineného k sťažnosti prokurátora senát najvyššieho súdu nezistil dôvod na nahradenie väzby sľubom. Pokiaľ by ho bol zistil, nerozhodol by spôsobom uvedeným v napadnutom uznesení.“ Uvedené vyjadrenie je nenáležitú, pretože Najvyšší súd SR vôbec nepreskúmal a nerozhodol o návrhu na nahradenie väzby. Z napádaného uznesenia vyplýva, že Najvyšší súd SR celkom opomenul o návrhu na nahradenie väzby rozhodnúť. Z odôvodnenia napádaného uznesenia nemožno zistiť, čo Najvyšší súd SR viedlo k tomu, aby návrh v tak závažnej otázke, akou je obmedzenie osobnej slobody ignoroval. Súdna prax dospela k jednoznačnému záveru, že týmto dochádza k porušeniu čl. 5 ods. 3 Dohovoru, ako aj čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky. Ústavný súd SR tento právny názor doposiaľ neprehodnotil na rokovaní v pléne tak ako to v § 6 predpokladá zákon o konaní pred Ústavným súdom.*

*Európsky súd pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej praxi opakovane zdôrazňuje, že pri rozhodovaní o väzbe je povinnosťou súdu zvážiť alternatívne prostriedky, ktorými možno dosiahnuť účel väzby. Pokiaľ Najvyšší súd SR nereflektuje v napádanom uznesení možnosť alternatívneho nahradenia väzby dokonca ani na základe návrhu obvineného, jeho postup je hodný kritiky o to viac.*

*Väzba je vždy až ultimätívnym prostriedkom zabezpečenia zákonom predpokladaného účelu. V zmysle vyššie uvedeného, Najvyšší súd SR sa mal zaoberať aj tým, či vzatie do väzby v danom prípade je nevyhnutné na dosiahnutie účelu väzby a či v záujme zachovania práva sťažovateľa na osobnú slobodu nie sú dané miernejšie prostriedky, ktoré toto právo nezasahujú, alebo zasahujú v menšej intenzite. Uvedená povinnosť je tiež výrazom zásady primeranosti a zdržanlivosti, ako aj pozitívneho záväzku štátu chrániť osobnú slobodu svojich občanov. Pokiaľ Najvyšší súd SR otázke možného nahradenia väzby nevenoval žiadnu pozornosť, zlyhal a jeho uznesenie nemožno označiť za ústavne súladné...»*

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vo veci sťažnosti sťažovateľa upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu.

## II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru uznesením najvyššieho súdu z 23. apríla 2013, ktorým zrušil uznesenie špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 27/13 zo 17. apríla 2013 o jeho prepustení a jeho spoluobvineného z väzby na slobodu.

K namietanému porušeniu sťažovateľových práv malo dôjsť v dôsledku toho, že najvyšší súd nerozhodol o jeho návrhu na nahradenie jeho väzby písomným sľubom, ktorý predložil v predmetnom konaní prostredníctvom svojho obhajcu.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru ústavný súd predovšetkým poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, z ktorej vyplýva, že v označených ustanoveniach čl. 17 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 3 dohovoru týkajúcich sa práva na osobnú slobodu sú obsiahnuté tak právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu, alebo byť prepustený počas konania (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05), pričom prepustenie z väzby na slobodu môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou

(III. ÚS 7/00, IV. ÚS 181/07). Z už vyslovených právnych názorov ústavného súdu možno vyvodiť, že z hľadiska rozsahu práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ústavy a práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru neexistujú medzi týmito právami zásadné rozdiely, keďže ustanovenia čl. 17 ústavy zahŕňajú aj práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (pozri napr. III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, IV. ÚS 181/07). Ústavný súd preto v predmetnej veci posudzoval možnosť prípadného porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 spoločne, pričom zohľadňoval judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k druhej vete čl. 5 ods. 3 dohovoru.

Pokiaľ ide o výklad samotného pojmu „záruka“ v zmysle čl. 5 ods. 3 dohovoru, z doterajšej judikatúry ESLP možno vyvodiť, že má autonómny obsah, ktorý je nezávislý od terminológie používanej vo vnútroštátnom práve. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účasť obvineného na pojednávaní. Spravidla ide o peňažnú záruku (kauciu), ale aj o iné formy záruk, napríklad odovzdanie cestovného pasu (Stögmüller c. Rakúsko z 10. novembra 1969), určenie povinnosti mať stále bydlisko, hlásiť sa v pravidelných intervaloch atď.

Z doterajšej judikatúry ESLP k druhej vete čl. 5 ods. 3 dohovoru, ktorá sa vytvárala postupne, tiež vyplýva, že prepustenie na základe záruky je len možnosťou, a nie oprávnením osoby pozbavenej osobnej slobody. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby. Uplatňuje sa nielen v prípade takzvanej útekovej väzby, ako by tomu nasvedčovala formulácia účelu tejto záruky (zabezpečenie prítomnosti na pojednávaní), ale možno ňou nahradiť aj väzbu realizovanú na základe iných dôvodov. V rozpore s dohovorom by bolo, ak by vnútroštátne právo vylučovalo v prípade niektorých trestných činov vôbec možnosť záruky (Caballero c. Spojené kráľovstvo z 8. februára 2000, S. B. C. c. Spojené kráľovstvo z 19. júna 2001).

Uvedené východiská judikatúry EŠLP k čl. 5 ods. 3 druhej vete dohovoru ústavný súd už viackrát zohľadnil vo svojej judikatúre (napr. I. ÚS 87/04, III. ÚS 240/06) a v tejto súvislosti uviedol, že čl. 5 ods. 3 dohovoru síce nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do vyšetrovacej väzby. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby (I. ÚS 239/04, II. ÚS 38/05, II. ÚS 60/08).

Z listinných dôkazov v predmetnej veci ústavný súd zistil, že sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu 22. apríla 2013 predložil najvyššiemu súdu podanie označené ako „*Stanovisko k odôvodneniu sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry GP SR*“. V závere tohto podania sťažovateľ požiadal najvyšší súd o nahradenie jeho väzby „*zárukou na základe sľubu podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj čl. 17 ods. 1 a 5 Ústavy Slovenskej republiky*“.

V rámci svojho vyjadrenia podaného k tejto sťažnosti najvyšší súd vo vzťahu k návrhu sťažovateľa o nahradenie väzby písomným sľubom uviedol: „... *bolo o ňom rozhodnuté s odôvodnením, že súd nezistil zákonný dôvod na nahradenie väzby sľubom, vzhľadom na povahu prejednávaného prípadu a osobu obvineného.*“

Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhovie, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) alebo c), môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

b) obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo

c) s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným alebo odovzdaním dohľadu nad obvineným do iného členského štátu Európskej únie podľa osobitného predpisu.

V preskúvanom prípade je preukázané, že sťažovateľ požiadal prostredníctvom svojho obhajcu podaním z 22. apríla 2013 o nahradenie väzby písomným sľubom.

Najvyšší súd uznesením z 23. apríla 2013 o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 17. apríla 2013 rozhodol tak, že podľa § 194 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku napadnuté uznesenie zrušil v celom rozsahu a podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku rozhodol o vzatí sťažovateľa a jeho spoluobvineného do väzby. Z obsahu uznesenia najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 vyplýva, že ním tento súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o nahradenie jeho väzby písomným sľubom. Táto skutočnosť je zrejmá jednak z výrokovej časti tohto uznesenia, vzhľadom na neexistenciu samostatného výroku týkajúceho sa uvedeného prostriedku náhrady väzby, a taktiež aj zo samotného odôvodnenia tohto rozhodnutia, v ktorom sa najvyšší súd splnením podmienok nahradenia väzby písomným sľubom navrhnutým sťažovateľom vôbec nezaoberal.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že zákonná povinnosť nadriadeného orgánu v zmysle § 192 ods. 1 Trestného poriadku preskúmať správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým bola podaná sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce

týmto výrokom v sebe implikovane zahŕňa povinnosť rozhodnúť aj o tom, čo žiadal sťažovateľ vo svojom vyjadrení, resp. stanovisku z 22. apríla 2013 k sťažnosti prokurátora proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu zo 17. apríla 2013. Táto požiadavka vyplýva okrem iného aj z princípu právnej istoty ako jedného z atribútov právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy.

Potreba individualizácie výroku uznesenia, ktorým sa rozhodovalo o väzbe sťažovateľa, resp. o nahradení väzby písomným sľubom, vyplýva nielen z citovaných ustanovení Trestného poriadku, ale najmä aj z charakteru základného práva na osobnú slobodu. Zásah do osobnej slobody v podobe jej obmedzenia musí mať svoj jednoznačný základ vo výrokovej časti súdneho rozhodnutia, s ktorou zákon spája právne účinky, a musí sa odzrkadliť aj v jeho samotnom odôvodnení.

Z odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 vyplýva, že sa žiadosťou o nahradenie väzby sťažovateľa písomným sľubom najvyšší súd nezaoberal a nerozhodol o nej, hoci v okolnostiach prípadu to bolo jeho povinnosťou, čím došlo podľa názoru ústavného súdu k odopretiu práva sťažovateľa na rozhodnutie o tejto žiadosti, a tým k porušeniu jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru.

### III.

Podľa čl. 127 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo

ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Hoci ústavný súd vyslovil porušenie čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru tým, že najvyšší súd nerozhodol o žiadosti sťažovateľa o nahradení väzby písomným sľubom, nevidel dôvod na zrušenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z 23. apríla 2013. Porušenie práv sťažovateľa nerozhodnutím o jeho žiadosti o nahradení väzby písomným sľubom v konečnom dôsledku nemalo vplyv na vecnú správnosť uznesenia najvyššieho súdu z 23. apríla 2013 o dôvodoch a trvaní väzby, a preto ani nemohlo byť dôvodom na zrušenie tohto uznesenia a v nadväznosti na to nebol dôvod prepustiť sťažovateľa na slobodu. V tejto súvislosti navyše ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v čase jeho rozhodovania už bola zákonnosť dôvodov väzby sťažovateľa opätovne preskúmaná v konaní o žiadosti sťažovateľa o prepustenie na slobodu (vrátane možnosti nahradiť jeho väzbu ponúknutým písomným sľubom) a o návrhu prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby, v ktorom bol sťažovateľ uznesením sp. zn. Tp 27/2013 z 3. septembra 2013 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 29/2013 z 19. septembra 2013 ponechaný vo väzbe. Na špecializovanom trestnom súde bola v predmetnej veci 25. septembra 2013 obžaloba a tento súd opätovne preskúmal zákonnosť dôvodov väzby sťažovateľa a následne uznesením sp. zn. PK-2T/46/2013 z 1. októbra 2013 v spojení s uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tost 31/2013 zo 16. októbra 2013 rozhodol, že dôvody väzby sťažovateľa naďalej trvajú.

Sťažovateľ uplatnil aj požiadavku priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €.

Podľa názoru ústavného súdu priznanie primeraného finančného zadosťučinenia prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť. To znamená, že neprichádza do úvahy zrušenie rozhodnutia alebo opatrenia, resp. uvedenie do pôvodného stavu (I. ÚS 15/02, I. ÚS 87/04).

Zohľadňujúc všetky okolnosti tohto prípadu, predovšetkým charakter pochybenia najvyššieho súdu a skutočnosť, že zákonnosť dôvodov väzby sťažovateľa bola následne v krátkom čase súdmi opätovne preskúmaná, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade postačuje vyslovenie porušenia práv sťažovateľa a v záujme dovŕšenia ochrany porušených práv nie je potrebné poskytnúť sťažovateľovi vyšší stupeň ochrany priznaním finančného zadosťučinenia, a preto v tejto časti jeho sťažnosti nevyhovel.

Napokon sťažovateľ požiadal aj o priznanie náhrady trov konania. Ústavný súd v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2012, ktorá bola 781 €. Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v roku 2013 predstavovala sumu iba 130,16 € a režijný paušál 7,81 €.

Na základe uvedeného ústavný súd sťažovateľovi priznal úhradu trov konania za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, spísanie sťažnosti, písomné podanie na súd) za každý úkon právnej služby po 130,16 €, t. j. spolu v sume 390,48 €, čo spolu s režijným paušálom 3 x 7,81 € spolu 23,43 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje celkovú sumu 413,91 €.

Najvyšší súd je povinný uhradiť trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudca Milan Ľalík.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. decembra 2013